

Obsah

Úvod	9
1. Pojem stáří a poslední věci člověka na pozadí teologicko-filozofickém a gerontologickém	13
1.1 Biblický obraz stáří	14
1.1.1 Starozákonní hledisko	15
1.1.2 Novozákonní hledisko	16
1.2 Selektované filozofické výpovědi o stáří	18
1.2.1 Poslední věci člověka a idea dobra u Aristotela	19
1.2.2 Přirozenost smrti ve filozofii Marca Aurelia	21
1.2.3 Úvahy o stáří a Lucius Anneaus Seneca	23
1.3 Gerontologické stanovisko	28
1.4 Vymezení stáří a jeho charakteristika	30
2. Projevy lidského stárnutí	32
2.1 Proces fyziologického stárnutí a reakce na změny	33
2.2 Psychické změny osobnosti seniora	36
2.3 Problematika sociability ve stáří	40
2.3.1 Domov a rodina	41
2.3.2 Osamělé stáří a izolační úzkost	47
2.3.3 Postulát lásky mezi generacemi	50
2.4 Nemocný starý člověk	53
2.4.1 Nejčastější choroby vyššího věku	56
2.4.2 Fenomén bolesti ve stáří	57
2.4.3 Deprese	60
2.4.4 Syndrom demence a riziko ohrožení kvality života	63
2.5 Specifické potřeby starého člověka	68

3. Základní předpoklady smyslu péče o seniory	71
3.1 Kvalita života	72
3.2 Péče o duši a sociální lidství	75
3.3 Důstojnost	78
3.3.1 Empatická podpora	81
3.3.2 Etické předpoklady pomáhání	82
3.3.3 Hodnotová preference	84
3.3.4 Integrita jako cíl stárnutí	85
3.3.5 Fenomén viny	87
3.3.6 Bioetika	89
3.3.7 Důstojnost smrti	90
4. Východiska pastorační služby poskytované starším lidem	93
4.1 Pastorační poslání	95
4.2 Pastorální teologie	96
4.3 Smysl a kompetence pastorače	97
4.4 Útěcha nemocným	100
Závěr	104
Summary	108
Seznam použitých pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů	110
Přílohy	122
Jmenný rejstřík	137